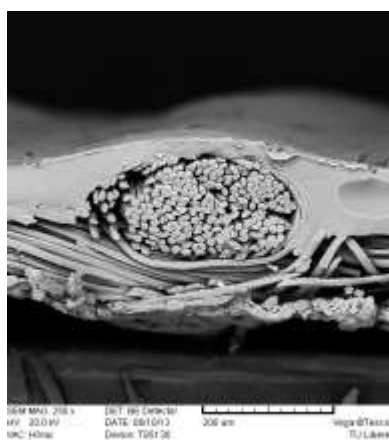

NAKI projekt DF13P01OVV004:

„Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie“

Odkaz na výsledky v ISVAV:

<http://www.isvav.cz/projectDetail.do;jsessionid=89BD66EDE6039323BFDDDBA4D989AD842?rowId=DF13P01OVV004>

Řešitelský tým:

Národní knihovna České republiky

Ing. Petra Vávrová, Ph.D.
Ing. Magda Součková
Ing. Lucie Palánková
Tereza Kašťáková
Mgr. Jitka Neoralová
Ing. Kristýna Boumová
Tereza Szamová

Technická univerzita v Liberci

prof. Ing. Jiří Militký, CSc.
Ing. Jiří Chaloupek, Ph.D.
doc. Dr. Ing. Dana Křemenáková
Ing. Jaroslav Hanuš, Ph.D.
doc. Ing. Jakub Wiener, PhD.
B.Tech Rajesh Mishra, Ph.D
Ing. Taťána Štefelová
Kateřina Nohýnková

Cíle projektu:

- a) Vytvoření metodiky průzkumu fyzického stavu novodobých knihovních fondů s využitím vybraných instrumentálních metod
- b) Vývoj speciálních materiálů pro obnovu, konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů
- c) Vývoj a optimalizace specifických pracovních postupů a moderních technologií pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů

Detailní popis cílů projektu:

- a) Účinná péče cílená na trvalé uchování KF (podle zák. č. 257/2001 Sb.) musí vycházet z podrobného zmapování fyzického stavu a dochování konzervačních dokumentů. Proto bude prvním bodem aktivit v navrhovaném projektu podrobný průzkum po dohodě se správci fondů vybrané části fondů, jehož výsledkem bude zjištění opravdového a skutečného fyzického stavu jednotlivých exemplářů. Z výsledků průzkumu pak bude možné vyhodnocení zastoupení typů materiálů se zvláštní pozorností zaměřenou na textil a plasty, vyhodnocení typů poškození, diagnostika jejich příčin a návrhy možných řešení (opravy, konzervátorské a restaurátorské zásahy na novodobém fondu, uložení do ochranných obalů, reformátování). K průzkumu budou použity pokročilé instrumentální nedestruktivní metody: Přístroj SurveNIR, který používá pro vyhodnocení stavu a vlastností papíru spektrofotometrickou metodu porovnání naměřených infračervených spekter s knihovnou spekter známých vzorků papírů pomocí softwaru a přiřazuje vybrané vlastnosti papíru [8]. Přístroj měří reflektanční spektrum blízkého infračerveného záření z kruhové plochy vzorků o průměru 5 mm. Přístroj mikrofadometr využívá ozáření velmi malé plochy sledovaného materiálu velmi intenzivním světelným zářením a následně měření barevné změny plochy reflexní spektrometrií. Tak lze získat během krátké doby měření informace o světelné stabilitě řady materiálů kulturního dědictví.

Výsledkem průzkumu fyzického stavu fondů budou přesné a statisticky zpracovatelné údaje (např. typ papíru, plasty, hodnota pH materiálu, stupeň degradace, potřeba ochranného obalu či konzervátorského zásahu) a také atlas poškození pro snadnou identifikaci materiálu i jeho poškození přímo v depozitářích.

- b) Budou vyvinuty speciální alkalická lepidla pro textilní vazby, plátno se zátěrem vhodné pro textilní vazby NKF a další materiály pro vazbu, převazbu a restaurátorské zásahy u NKF. Budou ověřeny možnosti užití již dostupných materiálů a budou provedeny návrhy na aplikaci těchto materiálů na základě výsledků testů a analýz.
- c) Ve spolupráci s odborníky ze zahraničí (Thea van Oosten, Netherlands Cultural Heritage Agency, Amsterdam; Tom Learner, GCI) se pokusíme objasnit příčiny poškození a navrhneme postupy konzervace plastových obalů knihovních fondů. Zaměříme se na postupy a metody čištění, lepení, fixace, opravy a případně odstraňování textilních i plastových knižních vazeb. K čištění chceme využít nový prostředek Perloza® a Gellan gum a ověřit jejich účinnost a vhodnost pro čištění NKF. Zvláštní pozornost bude věnována odstraňování lepidel knižních vazeb při konzervaci a restaurování NKF s využitím nových poznatků z oblasti využití enzymů v památkové péči.

Praktické ověření a aplikace vyvinutých materiálů v bodě b) na NKF a vlastní konzervaci a restaurování NKF bude provádět pracovní tým složený z chemika technologa a dvou restaurátorů, vytvořený pro potřeby projektu.